

Motion till riksdagen 2024/25:1516

av **Peder Björk och Malin Larsson (båda S)**

Situationen kring gode män och förvaltare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att de som har behov av ställföreträdare får det inom rimlig tid och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att det blir en rättighetslagstiftning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över finansiering av ställföreträdare samt utreda behov av kvalificerade ställföreträdare för att säkerställa att behovet tillgodoses och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att initiera en utredning för att se över om man kan finna ekonomiska incitament för att på så vis säkerställa att kommunerna hjälper de som har behov, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Många kommuner har stora svårigheter med att rekrytera gode män och förvaltare. Det är allt svårare att få personer att arbeta ideellt och hjälpa de som befinner sig i en utsatt situation. Det får till följd att de som har allra störst behov av ställföreträdare får vänta väldigt länge. Ibland så inträffar det även att man inte hittar någon som vill ta på sig uppdraget som gode man. Om man inte hittar någon under en längre tid så händer det även att ärenden avskrivs, vilket drabbar både individer och samhället i stort. Ärendena blir även allt mer komplexa och det behövs personer som är mer kvalificerade.

I oktober 2023 gjorde P4 Västernorrland en undersökning som visade att det saknades 255 gode män och förvaltare i Västernorrland. En brist som drabbar bland annat funktionsnedsatta och äldre. Det finns en uppenbar risk att personer som har svårt att hantera sin ekonomi på egen hand hamnar hos Kronofogden om de inte får hjälp och stöd.

År 2021 överlämnade Ställföreträdarutredningen sitt betänkande SOU 2021:36 till regeringen. Betänkandet föreslår en lång rad lagändringar och genomlyser förutsättningarna för gode män och förvaltare. Betänkandet tydliggör även sambandet mellan huvudmännens rättigheter och Sveriges skyldigheter utifrån FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (funktionsrättskonventionen).

Utredningen föreslog en rad lagförändringar som skulle träda i kraft den 1 januari 2023. Nu tycks arbetet ha avstannat i Regeringskansliet, vilket har fått till följd att lagändringarna inte har genomförts. När enskilda individers behov av stöd inte kan tillgodoses från exempelvis gode män eller förvaltare gör det att Sverige inte kan uppfylla sina skyldigheter enligt funktionsrättskonventionen. Regeringen bör därför snarast lägga fram förslag som säkerställer att de som har behov av gode män och förvaltare kan tilldelas sådana inom en rimlig tid. För att underlätta rekryteringen av personliga ställföreträdare bör regeringen även se över finansieringen av verksamheten då det ställs allt högre kunskapskrav på de som utses.

Peder Björk (S)

Malin Larsson (S)